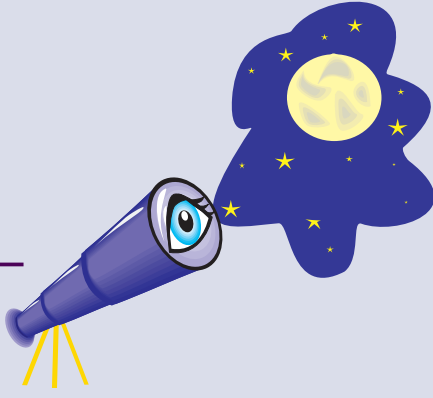

Gökyüzü

Alp Akoğlu

Gökyüzünün En Zengin Bölgesi

Eylül ayında hava karardığında, gökyüzünün en zengin bölgesi güney ufkı üzerinde yükselmiş olur. Burası, Samanyolu'nun merkezinin yer aldığı Yay Takımyıldızı bölgesi. Yay, çaydanlığa benzeyen biçimiyle gökyüzünde kolayca tanınabilen bir takımyıldız. Samanyolu'nun merkeziyse, bu çaydanlığın hemen üzerinde yer alır. Bu bölgede, bir dürbünle, hatta bazılarını çıplak gözle bile gözleyebileceğimiz yıldız kümeleri ve bulutsular yer alır.

Bunlar arasında yer alan M8 ya da Lagün Bulutsusu, yaz gökyüzündeki en belirgin bulutsulardan biri. Karanlık gökyüzünde, çıplak gözle rahatlıkla görülebilir. Bulutsunun ortasında yer alan NGC 6530 açık yıldız kümesi, bulutsuyla birlikte küçük bir teleskop ya da dürbünle dikkati çeker.

Bölgedeki en belirgin açık yıldız kümesi ise M24'tür. Samanyolu gökyüzünde seçilebiliyorsa, bu küme de rahatlıkla seçilebilir. Ancak, çıplak gözle bakıldığında, bir bulutu andırır. Kümenin yıldızlarını görmek için, bir dürbün yeterli olur.

Yay Takımyıldızı'ndaki en etkileyici küresel yıldız kümesi ise, M22'dir. Uygun gökyüzü koşullarında, çıplak gözle bile seçilebilir. Dürbünle bakıldığında, merkezi parlak, kenarlara doğru sönükleşen bir bulutsu gibi görünür. 10.000 ışık yılı uzaklıktaki bu kümenin yıldızlarını seçmekse, ancak bir teleskopla mümkün.

M17, Samanyolu kuşağının kuzeyinde yer alan bir bulutsudur. Charles Messier, bu cismi kataloğunda tanımlarken, "yıldızlardan oluşan bir ışık treni" benzetmesini yapmış. Daha sonra, ünlü gökbilimci William Herschell, bulutsuyu Yunan alfabesindeki Omega'nın biçimine "w" benzetmiş. Bulutsu bu nedenle Omega Bulutsusu olarak biliniyor. Bu bulutsuyu seçebilmek için bir dürbün gerekiyor. M17'nin hemen güneyinde yer alan ve dürbünle aynı görüş alanında yer alan açık yıldız kümesi, M18. Dört parlak yıldızla bir üçgeni andıran küme, gökyüzünde küçük bir alanı kaplar.

Yay takımyıldızı içinde gözlenebilecek daha onlarca belirgin gökcismi bulunuyor. Bunlardan Messier kataloğunda yer alanları yukarıdaki haritada verdik. Bir dürbünle, bunların çoğu rahatlıkla gözlenebilir.

